

ความสัมพันธ์ระหว่างการเรียนรู้ตลอดชีวิตกับความเป็นมืออาชีพของผู้ทำบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

The Relationship between Lifelong Learning and Professionalism of Bookkeepers in the Northeast

สิริรัมภา พวงพิลา,¹ จุลสุชดา ศิริสม² และณัฐวรรณ มุสิก³

Sirirumpa Puangpila,¹ Julsuchada Sirisom² and Naratthawun Musik³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการเรียนรู้ตลอดชีวิตกับความเป็นมืออาชีพของผู้ทำบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ทำบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 154 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์สหสัมพันธ์พหุคูณ และการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ ซึ่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตได้ถูกกำหนดให้เป็นตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์และผลกระทบต่อความเป็นมืออาชีพ ผลการวิจัยพบว่า การเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านการแก้ปัญหา และด้านความร่วมมือ และการทำงานเป็นทีม มีความสัมพันธ์และผลกระทบต่อความเป็นมืออาชีพโดยรวม

คำสำคัญ : การเรียนรู้ตลอดชีวิต, การแก้ปัญหา, นวัตกรรม, ความร่วมมือและการทำงานเป็นทีม, การสื่อสารและเทคโนโลยีสารสนเทศ, ความเป็นมืออาชีพ, ผู้ทำบัญชี

Abstract

The Objective of this research was to assess the relationship between Lifelong Learning and the Professionalism of Bookkeepers in the Northeast. A questionnaire was the instrument used for collecting the data from 154 bookkeepers throughout the Northeast. Multiple correlation analysis and multiple regression analysis were used as statistical techniques. Lifelong Learning was assigned as an independent variable that was related to and positively affected Professionalism. The results revealed that problem solving, collaboration, and teamwork of Lifelong Learning related and positively affected overall Professionalism.

Keywords : Lifelong Learning, Problem Solving, Innovation, Collaboration and Teamwork, Communications and Information Technology, Professionalism, Bookkeepers

¹ นิสิตระดับปริญญาโท หลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิต คณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

¹ Master Student, Master of Accountancy, Mahasarakham Business School, Mahasarakham University.

^{2,3} Assistant Professor, Mahasarakham Business School, Mahasarakham University.

บทนำ

การเปิดเสรีทางการค้าระหว่างประเทศ ธุรกิจต่างดำเนินงานและแข่งขันในโลกของการค้าที่ไร้พรมแดน การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในสังคมปัจจุบันที่ทวีความรุนแรงมากขึ้น ทั้งทางด้านสังคม การเมือง เศรษฐกิจ และวัฒนธรรม อีกทั้งการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อการทำงานในปัจจุบัน จึงทำให้การใช้ทรัพยากรมนุษย์ในการทำงานลดน้อยลง ดังนั้น การพัฒนาความรู้ความสามารถในด้านอาชีพ การทำงานจึงมีความจำเป็น เพราะการประกอบอาชีพเป็นสิ่งสำคัญต่อมนุษย์ที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ มนุษย์ได้ใช้เวลากว่าหนึ่งในสามของชีวิตในการประกอบอาชีพ นอกเหนือจากเหตุผลทางด้านเศรษฐกิจแล้ว การประกอบอาชีพยังทำให้มนุษย์รู้สึกว่าคุณค่าและมีประโยชน์ต่อตนเองและสังคม สร้างความภาคภูมิใจและทำให้สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขและในโลกแห่งการทำงานที่มีการแข่งขันกันสูง เพื่อความอยู่รอดและฐานะทางสังคมที่สูงขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2557 : เว็บไซต์) ดังนั้นอาชีพผู้ทำบัญชีมีความสำคัญในองค์กรธุรกิจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสถานะที่มีการแข่งขันกันสูง ในทางธุรกิจผู้ทำบัญชีเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการจัดทำและนำเสนอข้อมูลทางการเงินบัญชี คุณภาพของผู้ทำบัญชีย่อมส่งผลกระทบต่อคุณภาพของข้อมูลทางด้านบัญชี ซึ่งเป็นแหล่งข้อมูลที่สำคัญที่จะแสดงให้เห็นถึงความเป็นไปขององค์กรและช่วยสนับสนุนทำให้องค์กรมีศักยภาพในการบริหารจัดการองค์กรให้มีประสิทธิภาพสูงสุด ผู้ทำบัญชีจำเป็นต้องมีความรู้ความสามารถทางการบัญชีที่ดีแล้ว ยังจำเป็นต้องตื่นตัวตั้งรับมือกับการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา มีการเรียนรู้ตลอดชีวิตและเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง (พรพรรณ เอกเฝ้าพันธุ์. 2541 : 3 - 4)

การเรียนรู้ตลอดชีวิต(Lifelong Learning)

เป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอันเนื่องมาจากประสบการณ์ที่แต่ละบุคคลได้รับมา การเรียนรู้ในแต่ละครั้งจะต้องมีการเปลี่ยนแปลงทางด้านความรู้ ทักษะ ความคิด ความเข้าใจ ทั้งนี้การเรียนรู้ตลอดชีวิตจะสร้างประสบการณ์ และองค์ความรู้ของตนเอง เพื่อให้เกิดทักษะและความชำนาญมีองค์ประกอบ 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ด้านการแก้ปัญหา (Problem Solving) 2) ด้านนวัตกรรม (Innovation) 3) ด้านความร่วมมือ และการทำงานเป็นทีม (Collaboration and Teamwork) และ 4) ด้านการสื่อสารและเทคโนโลยีสารสนเทศ (Communications and Information Technology) (วิจารณ์ พานิช. 2555 : 16-21) ดังนั้นการเรียนรู้ตลอดชีวิตถือเป็นการสร้างองค์กรอย่างหนึ่งที่น่าจะมีความสำคัญอย่างยิ่ง บุคลากรในองค์กรต้องมีการเรียนรู้อยู่ตลอดเวลา และเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง โดยมีเทคนิคที่ควรนำมาใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้อของบุคลากรในองค์กร ซึ่งมีความสำคัญที่จะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้จะเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่จะนำไปสู่ความสำเร็จ โดยมุ่งเน้นให้บุคลากรในองค์กรมีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน ส่งผลให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ความเป็นมืออาชีพ (Professionalism)

เป็นการปฏิบัติงานด้วยความรู้ความสามารถที่มีประสิทธิภาพ มีความเชี่ยวชาญในสิ่งที่ปฏิบัติ มีความเป็นอิสระในการดำเนินงาน ไม่เกิดความผิดพลาดในการปฏิบัติงานที่เป็นสาระสำคัญ ยึดถือในจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพอย่างเคร่งครัด ความเป็นมืออาชีพมีความสำคัญอย่างมากภายใต้การแข่งขันที่รุนแรงในตลาดแรงงาน เนื่องจากเป็นคุณลักษณะหรือคุณสมบัติที่องค์กรคาดหวังจะได้บุคลากรดังกล่าวมาช่วยพัฒนาองค์กร เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันกับคู่แข่งภายใต้ความกดดัน และการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในการดำเนินธุรกิจ บุคคลที่มีความพร้อมในการประกอบวิชาชีพจำเป็นต้องมีส่วนผสมของทักษะด้านต่างๆ

อย่างเหมาะสม ซึ่งมีองค์ประกอบ 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ความเชี่ยวชาญในวิชาชีพ (Excellence) 2) ความคิดสร้างสรรค์ (Creative Thinking) 3) ความสัมพันธ์กับผู้เกี่ยวข้อง (Relationship) และ 4) ความเชื่อมั่นในตนเอง (Self-Confidence) (สภาวิชาชีพบัญชี. 2558 : เว็บไซต์) ดังนั้นความเป็นมืออาชีพเป็นสิ่งที่สามารถสะท้อนให้เห็นถึงความรู้ความสามารถที่มีคุณภาพ และทักษะในการปฏิบัติงานได้อย่างชัดเจน เพื่อไม่ให้เกิดความผิดพลาดในการปฏิบัติงานที่เป็นสาระสำคัญ และนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาองค์กรให้เป็นมืออาชีพ

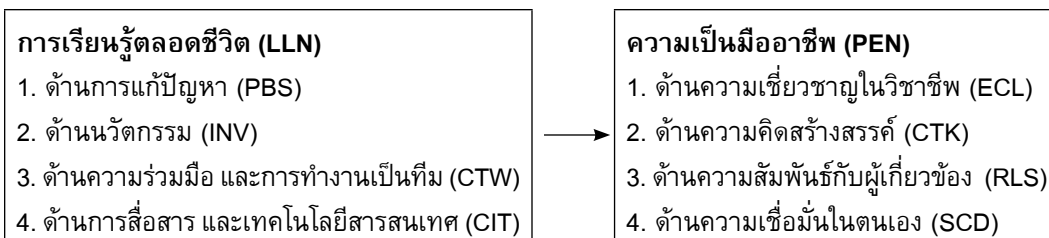
ผู้ทำบัญชี (Bookkeepers) เป็นผู้รับผิดชอบในการทำบัญชีของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี ไม่ว่าจะกระทำในฐานะลูกจ้างของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีหรือไม่ก็ตาม ต้องเป็นผู้มีคุณสมบัติตามที่พระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 กำหนดไว้และที่ขึ้นทะเบียนกับกรมพัฒนาธุรกิจการค้า มีหน้าที่จัดทำบัญชีเพื่อให้มีการแสดงผลการดำเนินงาน ฐานะการเงินหรือการเปลี่ยนแปลงฐานะการเงินของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีที่เป็นอยู่ตามความเป็นจริงและตามมาตรฐานการบัญชี โดยมีเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชีให้ถูกต้องครบถ้วนและลงรายการในบัญชี ผู้ทำบัญชีที่มีทักษะความเป็นมืออาชีพจะเป็นบุคคลที่มีจิตใจมองภาพกว้าง คิดและสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิภาพที่จะสอบถาม แสดงออกทางความคิดเชิงเหตุและเชิงผลวิเคราะห์และแก้ไขภาวะวิกฤตได้ ซึ่งจะส่งผลให้ผู้ทำบัญชีสามารถตัดสินใจได้ในบริบทของสังคม โดยใช้ดุลยพินิจได้เป็นอย่างดี และเกิดสมรรถนะทางวิชาชีพและโต้ตอบกับกลุ่มของคนที่มีความหลากหลายได้ (จินทนา สาขากร. 2544 : 2-3) ในปัจจุบันได้มีการเปลี่ยนแปลงมาตรฐานการบัญชีมากมาย และมีแนวโน้มว่าในอนาคตจะมีการเปลี่ยนแปลงอยู่

ตลอดเวลา ซึ่งผู้ทำบัญชีจะต้องมีการเรียนรู้ตลอดชีวิตและเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำความเข้าใจและมีการพัฒนาตนเองให้มีประสิทธิภาพสูงสุด เพื่อให้ผลงานที่ออกมาามีคุณภาพและถูกต้อง (สภาวิชาชีพบัญชี. 2558 : เว็บไซต์) ดังนั้นผู้ทำบัญชีจึงต้องเป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานด้านบัญชีและควรที่จะมีการพัฒนาตนเองโดยการเรียนรู้ตลอดชีวิตและเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะส่งผลให้ผู้ทำบัญชีปฏิบัติงานด้านบัญชีอย่างมืออาชีพ

จากเหตุผลที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาวิจัย ความสัมพันธ์ระหว่างการเรียนรู้ตลอดชีวิตกับความเป็นมืออาชีพของผู้ทำบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทดสอบว่า การเรียนรู้ตลอดชีวิตมีความสัมพันธ์กับความเป็นมืออาชีพหรือไม่ อย่างไร ซึ่งทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ทำบัญชีในประเทศไทย ผลลัพธ์ที่ได้จากการวิจัยสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการเรียนรู้และการพัฒนาตนเองของผู้ทำบัญชีให้มีความเป็นมืออาชีพ และสามารถเป็นข้อมูลในการวางแผนและดำเนินงานของผู้ทำบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ให้นำไปสู่การปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสามารถบรรลุตามวัตถุประสงค์ขององค์กรได้

เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและสมมุติของการวิจัย

ในการวิจัยในครั้งนี้ การเรียนรู้ตลอดชีวิตได้ถูกกำหนดให้เป็นตัวแปรอิสระ และมีความสัมพันธ์กับความเป็นมืออาชีพ จากวัตถุประสงค์ข้างต้นสามารถสรุปกรอบแนวคิดในการวิจัยได้ดังนี้

รูปภาพประกอบ 1

โมเดลของการเรียนรู้ตลอดชีวิต และความเป็นมืออาชีพ

1. การเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning)

การเรียนรู้ตลอดชีวิต หมายถึง การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอันเนื่องมาจากประสบการณ์ที่แต่ละบุคคลได้รับมา การเรียนรู้ในแต่ละครั้งจะต้องมีการเปลี่ยนแปลงทางด้านความรู้ ทักษะ ความคิด ความเข้าใจ การเรียนรู้จะสร้างประสบการณ์ และองค์ความรู้ของตนเอง เพื่อให้เกิดทักษะและความชำนาญ ประกอบด้วย (วิจารณ์ พานิช, 2555 : 16-21)

1.1 ด้านการแก้ปัญหา (Problem Solving) หมายถึง การเลือกเอาวิธีปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่งจากวิธีปฏิบัติหลายๆ อย่างที่มีอยู่มาใช้ให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ การเรียนรู้จากประสบการณ์จริงใน การปฏิบัติงานทางการบัญชี ที่มีการคิดค้นหาวิธีในการพัฒนางาน การแก้ไขปัญหาทางการบัญชีอย่างสร้างสรรค์ การแสวงหาความรู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อแก้ไขปัญหา และสนับสนุนในกลุ่ม เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ทางบัญชีร่วมกัน

1.2 ด้านนวัตกรรม (Innovation) หมายถึง กระบวนการสร้างสรรค์ คิดค้น พัฒนาสิ่งใหม่ๆ โดยรวมถึงผลิตภัณฑ์ กระบวนการ และแนวคิด ไม่ว่าจะเกิดจากการปฏิวัติเปลี่ยนแปลงอย่างสิ้นเชิง หรือการพัฒนาต่อยอดจากเดิมก็ตาม เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจ และก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมโดยรวม

1.3 ด้านความร่วมมือ และการทำงานเป็นทีม (Collaboration and Teamwork) หมายถึง การทำงานเป็นกลุ่มที่มีทักษะการทำงานที่แตกต่าง

กัน ซึ่งเป็นทักษะที่เติมเต็มซึ่งกันและกัน และมีเป้าหมายในการทำงานร่วมกัน โดยสมาชิกในทีมทุกคนต่างมีส่วนในการรับผิดชอบต่อเป้าหมายของทีมงาน การทำงานเป็นทีมต้องอาศัยการประสานงานระหว่างสมาชิกในระดับสูง

1.4 ด้านการสื่อสาร และเทคโนโลยีสารสนเทศ (Communications and Information Technology) หมายถึง เทคโนโลยีที่ช่วยในการรวบรวมจัดเก็บ ประมวลผล เรียกใช้ ด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ โดยการนำข้อมูลดิบและผ่านกระบวนการประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ ซึ่งจะได้ข้อมูลสารสนเทศที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างรวดเร็ว โดยการรับและการส่งข้อมูลสารสนเทศ เพื่อบรรลุเป้าหมายของผู้ใช้

2. ความเป็นมืออาชีพ (Professionalism)

ความเป็นมืออาชีพ หมายถึง การปฏิบัติงานด้วยความรู้ความสามารถที่มีประสิทธิภาพ มีความเชี่ยวชาญในสิ่งที่ปฏิบัติ ความเป็นอิสระในการดำเนินงาน ไม่เกิดความผิดพลาดในการปฏิบัติงานที่เป็นสาระสำคัญ ยึดถือในจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพอย่างเคร่งครัด ประกอบด้วย (สภาวิชาชีพบัญชี, 2558 : เว็บไซต์)

2.1 ด้านความเชี่ยวชาญในวิชาชีพ (Excellence) หมายถึง การยอมรับอย่างเป็นทางการขององค์กรที่มีสมรรถนะพิเศษในด้านหนึ่งหรือหลายด้านของกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่งานของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ซึ่งจะต้องมีความรู้ และทักษะในการปฏิบัติงานที่มีความซับซ้อนได้

สามารถนำมาใช้ปรับปรุงการปฏิบัติงานเพื่อสร้างเสริมผลการปฏิบัติงานที่ดีขึ้น

2.2 ด้านความคิดสร้างสรรค์ (Creative Thinking) หมายถึง ความสามารถในการคิดที่แปลกใหม่ หลากหลาย รวดเร็ว และละเอียด มีการมองปัญหารอบด้าน ก่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ แนวคิดใหม่ หรือวิธีการปฏิบัติใหม่ๆ ซึ่งเป็นไปในทิศทางที่ก่อให้เกิดประโยชน์เป็นสำคัญ

2.3 ด้านความสัมพันธ์กับผู้เกี่ยวข้อง (Relationship) หมายถึง การติดต่อเชื่อมโยงกับผู้อื่นทั้งที่เกี่ยวข้องโดยตรงและโดยอ้อม สร้างความผูกพันที่ดีกับบุคคลก่อให้เกิดทัศนคติที่ดีระหว่างบุคคลที่เกี่ยวข้อง

2.4 ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง (Self-Confidence) หมายถึง การที่บุคคลมีความรู้สึกนึกคิดต่อตนเอง รับผิดชอบต่อการกระทำต่อตนเอง มีความภาคภูมิใจในตนเองและผลสำเร็จของงาน มีความเป็นตัวของตัวเอง มีความพอใจในความสามารถของตนเอง สามารถควบคุมตนเองเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของงาน

จากที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่าการเรียนรู้ตลอดชีวิตส่งผลต่อความเป็นมืออาชีพ จึงตั้งสมมุติฐานได้ดังนี้

สมมุติฐานในการวิจัย : การเรียนรู้ตลอดชีวิตมีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความเป็นมืออาชีพ

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. กระบวนการ และวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้ทำบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 400 คน (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, 2558 : เว็บไซต์) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม โดยผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถาม จำนวน 400 ชุด ตั้งแต่วันที่ 29 พฤศจิกายน 2558 – 27 มกราคม

2559 เมื่อครบกำหนดภายใน 15 วัน ได้รับคืนแบบสอบถามมาบางส่วน จากนั้นผู้วิจัยจึงได้ติดตามโดยสอบถามทางโทรศัพท์กลับไปยังผู้ตอบแบบสอบถามอีกครั้ง ปรากฏว่ามีแบบสอบถามที่ตอบกลับมามีความสมบูรณ์ทั้งสิ้น 154 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 38.50 ของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งสอดคล้องกับ Aaker, Kumar และ Day, (2001) ได้นำเสนอว่า การส่งแบบสอบถามต้องมีอัตราการตอบกลับมา อย่างน้อยร้อยละ 20 จึงจะถือว่ายอมรับได้

2. การวัดคุณลักษณะของตัวแปร

การเรียนรู้ตลอดชีวิต สามารถจำแนกออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการแก้ปัญหา ประกอบด้วย 5 คำถาม โดยครอบคลุมเกี่ยวกับให้ความสำคัญในการทำความเข้าใจปัญหา แยกประเด็นปัญหา พิจารณาข้อมูล และเงื่อนไขที่มี เพื่อให้สามารถตัดสินใจแก้ปัญหาต่างๆ ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม มุ่งเน้นในการนำการเรียนรู้จากประสบการณ์จริงในการปฏิบัติงานทางการบัญชี มาเป็นแนวทางในการวางแผนการแก้ปัญหาได้อย่างเป็นระบบ มุ่งมั่น และทุ่มเทในการดำเนินการแก้ปัญหาตามแผนที่วางไว้ และสามารถแก้ปัญหาทางการบัญชีได้อย่างสร้างสรรค์ ตระหนักถึงการประเมินผลการแก้ปัญหา เพื่อลดข้อผิดพลาดให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ และเพิ่มศักยภาพในการปฏิบัติงานของ องค์กรอย่างต่อเนื่อง และให้ความสำคัญกับการพยายามหาทางแก้ปัญหาด้วยวิธีใหม่ๆ เพื่อจะกระตุ้นให้เกิดการคิด และการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ 2) ด้านนวัตกรรม ประกอบด้วย 5 คำถาม โดยครอบคลุมเกี่ยวกับมุ่งมั่นในการพัฒนา และปรับเปลี่ยนกระบวนการทำงาน เพื่อสร้างมูลค่าแก่องค์กรให้มากที่สุด มุ่งเน้นในการนำกระบวนการที่พัฒนานั้นไปใช้ในการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ตระหนักถึงการให้เกิดความคิดที่แปลกและแตกต่างจากที่เป็นอยู่ ก่อให้เกิดการพัฒนา และสร้างสิ่งใหม่ๆ อย่างต่อเนื่อง เพื่อลดต้นทุนให้กับองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ มุ่งเน้นนำความรู้ความสามารถเกี่ยวกับนวัตกรรมไปประยุกต์งาน

บริการ ให้ตอบสนองต่อผู้ใช้บริการได้อย่างทั่วถึง และทันเวลา และให้ความสำคัญกับการนำเทคโนโลยีใหม่ๆ มาใช้ในองค์กร เพื่อที่จะส่งผลให้เกิดการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ ให้แก่องค์กรได้ 3) ด้านความร่วมมือ และการทำงานเป็นทีม ประกอบด้วย 5 คำถาม โดยครอบคลุมเกี่ยวกับให้ความสำคัญกับการสร้างค่านิยมร่วม และการกำหนดวัตถุประสงค์ในการทำงานร่วมกัน เพื่อส่งผลให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้น ท่านมุ่งมั่นในการแก้ปัญหาในลักษณะของการทำงานเป็นทีม ให้ความสำคัญกับการสนับสนุนการทำงานทุกฝ่ายในองค์กร เพื่อให้เกิดความสำเร็จขององค์กร มุ่งเน้นให้เกิดการร่วมงานทุกฝ่าย เพื่อพัฒนาความคิด และแนวทางใหม่ๆ ในการแก้ปัญหา และพัฒนาแนวทางปฏิบัติ นโยบายใหม่ๆ แก่องค์กร และให้ความสำคัญกับการทำงานเป็นทีม เพื่อส่งผลให้การทำงานของทีมงานเกิดประสิทธิภาพ เมื่อมีปัญหาในการปฏิบัติงาน สามารถแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้อย่างทันท่วงที 4) ด้านการสื่อสาร และเทคโนโลยีสารสนเทศ ประกอบด้วย 5 คำถาม โดยครอบคลุมเกี่ยวกับมุ่งเน้นในการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่เหมาะสมมาใช้ในองค์กร เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกและสนับสนุนการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ มุ่งมั่นในการเรียนรู้การนำเทคโนโลยีใหม่ๆ มาประยุกต์ใช้ใน การปฏิบัติงานได้อย่างต่อเนื่อง ให้ความสำคัญกับการนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการปฏิบัติงาน เพื่อส่งผลให้เกิดการลดต้นทุนขององค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ มุ่งมั่นประยุกต์ใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อเพิ่มสมรรถภาพ และคุณภาพของงาน และมุ่งเน้นในการนำเทคโนโลยีใหม่มาประยุกต์ให้เกิดการพัฒนากระบวนการหรือวิธีการ ได้อย่างทันเหตุการณ์

ความเป็นมืออาชีพ สามารถจำแนกออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านความเชี่ยวชาญในวิชาชีพ ประกอบด้วย 5 คำถาม โดยครอบคลุมเกี่ยวกับสามารถปฏิบัติงานตามข้อกำหนดในมาตรฐานการบัญชีและให้ความสำคัญกับมาตรฐานการบัญชีที่

เกี่ยวข้อง สามารถปฏิบัติงานให้เป็นไปตามทักษะ ค่านิยม และจรรยาบรรณทางวิชาชีพที่กำหนดอย่างมีคุณภาพ มีการใช้ความรู้ความสามารถในด้านกฎหมาย และกฎข้อบังคับอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การปฏิบัติงานมีความถูกต้อง ประยุกต์ทักษะ ความชำนาญทางตัวเลข และเทคโนโลยีสารสนเทศ ในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถปฏิบัติงานบัญชีด้วยความถูกต้อง แม่นยำ ปราศจากข้อผิดพลาดที่เป็นสาระสำคัญ 2) ด้านความคิดสร้างสรรค์ ประกอบด้วย 5 คำถาม โดยครอบคลุมเกี่ยวกับสามารถวางแผนงานได้อย่างเหมาะสมกับปริมาณงาน ระยะเวลา และสอดคล้องกับมาตรฐานการบัญชีที่กำหนดสามารถเลือก และเรียงลำดับทรัพยากรที่มีจำกัด ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด สามารถปรับตัวกับการเปลี่ยนแปลง (ข้อปฏิบัติทางการบัญชี และเทคโนโลยี) ประยุกต์ค่านิยม จรรยาบรรณ และทัศนคติในทางวิชาชีพได้อย่างสร้างสรรค์ และบริหารตนเองให้เข้ากับองค์กร และเพื่อนร่วมงาน เพื่อให้การทำงานมีประสิทธิภาพ 3) ด้านความสัมพันธ์กับผู้เกี่ยวข้องประกอบด้วย 5 คำถาม โดยครอบคลุมเกี่ยวกับมีการติดต่อสัมพันธ์กับผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ซึ่งก่อให้เกิดความเข้าใจอันดีในการปฏิบัติงาน มีการปรึกษาหารือกับผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อลดปัญหาความขัดแย้ง ให้ความสำคัญต่อการเรียนรู้วัฒนธรรมที่แตกต่างกัน เพื่อนำไปสู่ความเข้าใจ และการปรับตัวได้อย่างเหมาะสมประยุกต์ใช้การเจรจา เพื่อนำไปสู่ข้อสรุปหรือข้อตกลงที่ยอมรับได้อย่างเหมาะสม และสามารถสร้างทัศนคติที่ดีต่อผู้เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน และสามารถลดความขัดแย้งที่อาจมีโอกาเกิดขึ้นได้อย่างสม่ำเสมอ 4) ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง ประกอบด้วย 5 คำถาม โดยครอบคลุมเกี่ยวกับมีการปฏิบัติงานด้วยความซื่อตรงต่อวิชาชีพ จะส่งผลให้การปฏิบัติงานบัญชีมีความน่าเชื่อถือจากผู้ใช้งบการเงิน มีการปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถด้วยความขยันขันแข็ง และรวดเร็ว จะส่งผลต่อคุณภาพการปฏิบัติงานบัญชีที่มีประสิทธิภาพ มี

ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานให้อยู่ภายใต้กรอบวิชาชีพ ต่อผู้รับบริการ ผู้ถือหุ้น หรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง คำนึงถึงคุณค่าทางวิชาชีพ และปฏิบัติงาน โดยคำนึงถึงภาพลักษณ์ของวิชาชีพอยู่เสมอ และมีการเสริมสร้างทักษะด้านต่างๆ เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นในการปฏิบัติงาน

3. คุณภาพของเครื่องมือวัด

ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบความเที่ยงตรง โดยผ่านการพิจารณาเนื้อหาข้อคำถามจากผู้เชี่ยวชาญ และหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยใช้ (Discriminant Power) เทคนิค Item – total Correlation ซึ่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต มีค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.441 – 0.876 และความเป็นมืออาชีพ มีค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.401 – 0.902 ซึ่งสอดคล้องกับ Nunnally (1978) ได้นำเสนอว่าการทดสอบค่าอำนาจจำแนกมีค่ามากกว่า 0.4 เป็นค่าที่ยอมรับได้ และการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ซึ่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา อยู่ระหว่าง 0.742 – 0.888 และความเป็นมืออาชีพ มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา อยู่ระหว่าง 0.700 – 0.953 (ภาคผนวก ข) ซึ่งสอดคล้องกับ Nunnally (1978) ได้นำเสนอว่าค่าสัมประสิทธิ์แอลฟามีค่ามากกว่า 0.7 เป็นค่าที่ยอมรับได้

4. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้การวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ และการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ ในการทดสอบความสัมพันธ์และผลกระทบของการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่มีต่อความเป็นมืออาชีพโดยรวมของผู้ทำบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งสามารถเขียนเป็นสมการได้ดังนี้

$$\text{สมการ PEN} = \beta_0 + \beta_1 \text{PBS} + \beta_2 \text{INV} + \beta_3 \text{CTW} + \beta_4 \text{CIT} + \varepsilon$$

เมื่อ PEN แทน ความเป็นมืออาชีพโดยรวม

PBS แทน การเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านการแก้ปัญหา

INV แทน การเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านนวัตกรรม

CTW แทน การเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านความร่วมมือ และการทำงานเป็นทีม

CIT แทน การเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านการสื่อสาร และเทคโนโลยีสารสนเทศ

ผลลัพธ์การวิจัยและการอภิปรายผล

ข้อมูลทั่วไปของผู้ทำบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 81.82) อายุ 25 - 30 ปี (ร้อยละ 42.21) รองลงมา มากกว่า 35 ปี (ร้อยละ 27.27) สถานภาพโสด (ร้อยละ 50.64) รองลงมา สมรส (ร้อยละ 40.91) ระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือเทียบเท่า (ร้อยละ 85.06) รองลงมา สูงกว่าปริญญาตรี (ร้อยละ 11.04) ประสบการณ์ในการทำงานบัญชี 3 – 6 ปี (ร้อยละ 34.42) รองลงมา มากกว่า 10 ปี (ร้อยละ 29.22) รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,000 - 20,000 บาท (ร้อยละ 53.90) รองลงมา 20,001 - 30,000 บาท (ร้อยละ 30.51) และตำแหน่งงานในปัจจุบันพนักงานบัญชี (ร้อยละ 56.49) รองลงมา อื่น ๆ เช่น เจ้าของกิจการ สมุห์บัญชี หัวหน้างานบัญชี และหัวหน้าฝ่ายบัญชี (ร้อยละ 25.98)

ตาราง 1 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของการเรียนรู้ตลอดชีวิตกับความเป็นมืออาชีพโดยรวมของผู้ทำบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ตัวแปร	PEN	PBS	INV	CTW	CIT	VIFs
$\bar{X}$	4.18	4.23	4.24	4.24	4.24	
S.D.	0.47	0.50	0.53	0.55	0.65	
PEN	-	0.754*	0.573*	0.628*	0.545*	
PBS		-	0.631*	0.558*	0.622*	2.139
INV			-	0.487*	0.575*	1.861
CTW				-	0.539*	1.620
CIT					-	1.912

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 1 พบว่า ตัวแปรอิสระแต่ละด้าน มีความสัมพันธ์กันหรือเกิดเป็น Multicollinearity ดังนั้นผู้วิจัยจึงทำการทดสอบ Multicollinearity โดยใช้ค่า Variance Factor (VIFs) ปรากฏว่าค่า VIFs

ของตัวแปรอิสระการเรียนรู้ตลอดชีวิต มีค่าตั้งแต่ 1.620 – 2.139 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 10 แสดงว่าตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันในระดับที่ไม่ทำให้เกิดปัญหา Multicollinearity (Black, 2006 : 585)

ตาราง 2 การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการเรียนรู้ตลอดชีวิตกับความเป็นมืออาชีพของผู้ทำบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

การเรียนรู้ตลอดชีวิต	ความเป็นมืออาชีพ โดยรวม (PEN)		t	p-value
	สัมประสิทธิ์ การถดถอย	ความ คลาดเคลื่อน มาตรฐาน		
ค่าคงที่ (a)	0.652	0.226	2.889*	0.004
ด้านการแก้ปัญหา (PBS)	0.502	0.068	7.389*	<0.001
ด้านนวัตกรรม (INV)	0.086	0.061	1.415	0.159
ด้านความร่วมมือ และการทำงานเป็นทีม (CTW)	0.240	0.054	4.446*	<0.001
ด้านการสื่อสาร และเทคโนโลยีสารสนเทศ (CIT)	0.005	0.050	0.103	0.918

F = 65.226, p = 0.000, Adj R² = 0.627

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 2 พบว่า 1) การเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านการแก้ปัญหา มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความเป็นมืออาชีพโดยรวม เนื่องจากการแก้ปัญหา ของผู้ทำบัญชีนั้นนับว่าเป็นสิ่งที่สำคัญในการปฏิบัติงาน เพราะปัจจุบันถือเป็นยุค

ของการแข่งขันด้วยความรู้หรือเรียกว่ายุค เศรษฐกิจฐานความรู้ที่มีความรุนแรงในการแข่งขันเพิ่มมากขึ้น จึงต้องมีการเรียนรู้เพื่อสร้างความรู้และพัฒนาการเรียนรู้ให้เกิดขึ้น การเรียนรู้ของผู้ทำบัญชีไม่ว่าจะเป็นการเรียนรู้เกี่ยวกับการ

แก้ปัญหา การเลือกเอาวิธีปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่ง จากวิธีปฏิบัติหลายๆ อย่างที่มีอยู่มาใช้ให้เหมาะสม กับสภาพการณ์ การเรียนรู้จากประสบการณ์จริงใน การปฏิบัติงานทางการบัญชี ที่มีการคิดค้นหาวิธีใน การพัฒนางาน การแก้ไขปัญหาทางการบัญชีอย่าง สร้างสรรค์ การแสวงหาความรู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อ แก้ไขปัญหานั้น และสนับสนุนในกลุ่มเพื่อให้เกิด การเรียนรู้ทางบัญชีร่วมกัน เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกและสนับสนุน การปฏิบัติงานให้มี ประสิทธิภาพ และเพื่อให้เกิดความสำเร็จของ องค์กร สิ่งเหล่านี้จะเป็นเครื่องมือวัดความเป็นมือ อาชีพของผู้ทำบัญชี พร้อมทั้งยังส่งผลให้ผู้ทำบัญชี เป็นผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์ในการปฏิบัติงาน และ ปฏิบัติงานด้วยความรู้ความสามารถที่มีประสิทธิภาพ มีความเชี่ยวชาญในสิ่งที่ปฏิบัติ มีความเป็นอิสระใน การดำเนินงาน ไม่เกิดความผิดพลาดในการปฏิบัติงาน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ พระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 (2553 : 18) กล่าวว่า การจัดการกระบวนการทางการศึกษา เพื่อให้เกิด การเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยมุ่งให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจ ที่จะเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self - Directed Learning) มุ่งพัฒนาบุคคลให้สามารถพัฒนาตนเอง และปรับ ตนเองให้ก้าวทันความเปลี่ยนแปลงของสังคม การเมือง และเศรษฐกิจโลก สอดคล้องกับแนวความคิดของ ไพโรจน์ เกตุภักดิ์กุล (2545) กล่าวว่า นัก บัญชีจะต้องมีการพัฒนาความรู้ และการเรียนรู้ ตลอดเวลา เพื่อให้ตนสามารถดำรงเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นให้ ลุล่วงไปด้วยดีทำให้เกิดความภาคภูมิใจในการ ปฏิบัติงาน ส่งผลให้เกิดประสิทธิผลการทำงาน ไม่ ว่าจะเป็นเรื่องของคุณภาพที่ต้องใช้ความประณีต ความระมัดระวัง ละเอียดยรอบคอบในการจัดทำ และ นำเสนอข้อมูล เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง และทัน เวลา ทันต่อความต้องการในการตัดสินใจ หาก กิจการได้ผู้ทำบัญชีที่มีคุณภาพ คำนึงถึงการพัฒนา ความรู้มีความมุ่งมั่นที่จะทำงานให้สำเร็จต่อไป และ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณพิชญา อภิวงค์งาม

(2551: บทคัดย่อ) พบว่า ผู้ทำบัญชีจะต้องมีการ พัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่องทางวิชาชีพ กฎระเบียบ ขอบบังคับ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ทั้งจากการเข้า รับการอบรม การเพิ่มพูนความรู้อย่างเป็นทางการ และการเพิ่มพูนความรู้อย่างไม่เป็นทางการ เพื่อให้ ตนสามารถดำรงเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถในการ แก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นให้ลุล่วงไปด้วยดี เพราะปัจจุบันมาตรฐานการบัญชีและกฎระเบียบที่ เกี่ยวข้องมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ถ้าผู้ทำ บัญชีไม่ได้ข้อมูลข่าวสารที่ทันต่อเหตุการณ์อย่าง รวดเร็วและถูกต้องก็อาจทำให้การทำงานเกิดความ ผิดพลาดหรือไม่ถูกต้องได้

2) การเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านนวัตกรรม ไม่มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความ เป็นมืออาชีพโดยรวม เนื่องจากนวัตกรรม ของผู้ทำ บัญชีที่มีความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงานอีก ทั้งยังมีการพัฒนาตนเอง เพื่อเพิ่มความรู้หรือ นวัตกรรมใหม่ๆ เข้ามาย่อมสามารถสร้างสรรค์ผล งานที่ดีมีคุณภาพได้มากขึ้น และยังมีส่วนช่วย ให้การปฏิบัติงานมีความสะดวกสบาย สามารถลด ขั้นตอนในการทำงานที่มีความยุ่งยาก ส่งผลให้ระยะเวลาที่ใช้ในการทำงานลดลงไปได้มาก ดังนั้นหาก ผู้ทำบัญชีไม่สามารถคิดค้นหรือนำนวัตกรรมใหม่ๆ มาใช้ในการปฏิบัติงาน ก็ส่งผลให้ไม่สามารถลด ขั้นตอน และระยะเวลาในการปฏิบัติงานได้ ซึ่ง สอดคล้องกับแนวคิดของนวลักษณ์ กลางบุรัมย์ (2558 : เว็บไซต์) กล่าวว่า ปัจจุบันโลกมีการ เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และมีความซับซ้อนมาก ยิ่งขึ้น การเรียนรู้เพียงอย่างเดียวไม่สามารถทำงาน ให้สำเร็จได้ แต่ต้องอาศัยปัจจัยหลายๆ อย่าง ประกอบกัน ซึ่งในโลกของความเป็นจริงไม่มีความ รู้ตายตัวตลอดเวลา บุคคลต้องมีความรอบรู้ในเรื่อง อื่นๆ ด้วย และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สิริพร เจริญผ่อง (2552 : 101) พบว่า ความตั้งใจในการ ปฏิบัติงาน และการใช้ความพยายามที่จะทำงาน เพื่อองค์กรเป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง โดยเฉพาะในปัจจุบันสภาพแวดล้อมในการทำงานมีการ

เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ยิ่งทำให้พนักงานต้องให้ความสำคัญเกี่ยวกับการเพิ่มพูนความรู้ และเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานให้มากขึ้น

3) การเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านความร่วมมือและการทำงานเป็นทีม มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความเป็นมืออาชีพโดยรวม เนื่องจากความร่วมมือและการทำงานเป็นทีม ของผู้ทำบัญชี มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งสำหรับการบริหารจัดการในองค์กร เมื่อเกิดปัญหาในการปฏิบัติงานขึ้นทุกฝ่ายต้องร่วมกันแก้ปัญหาในลักษณะของการทำงานเป็นทีม สามารถแก้ปัญหาต่างๆ ได้อย่างทันท่วงที ผู้ทำบัญชีจึงต้องเป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานบัญชีอย่างสร้างสรรค์ ควรที่จะมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง สามารถปฏิบัติงานด้านการบัญชีด้วยความเป็นมืออาชีพ ส่งผลให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับแนวคิดของ (วิทยา ด้านดำรงกุล, 2546 : 318) กล่าวว่า การทำงานเป็นทีมข้ามสายงาน เป็นทีมที่ประกอบด้วย สมาชิกเป็นพนักงานที่อยู่ในระดับเดียวกัน แต่ต่างสายงานกันมาร่วมทำงาน เพื่อบรรลุเป้าหมายอย่างใดอย่างหนึ่ง แต่บางครั้งก็อาจจะพบพนักงานจากต่างระดับมาร่วมทีม และอาจสลายตัวไปเมื่อภารกิจเสร็จสิ้นลง ได้แก่ คณะทำงาน หรือคณะกรรมการ เป็นอีกรูปแบบหนึ่งของทีมข้ามสายงาน ซึ่งทั้งสองรูปแบบนี้มีข้อดี คือเปิดโอกาสให้สมาชิกในองค์กรได้แลกเปลี่ยนข้อมูลซึ่งกันและกัน ช่วยสร้างการประสานงานระหว่างหน่วยงานผ่านตัวแทนของหน่วยงานในคณะทำงานหรือคณะกรรมการ ช่วยให้เกิดการพัฒนาความคิดและแนวทางใหม่ๆ เพื่อแก้ไขปัญหาขององค์กร และช่วยให้เกิดการพัฒนาแนวทางปฏิบัติ และนโยบายใหม่ๆ ที่เป็นผลจากการทำงานของทีมงาน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Rubin (1991 : บทคัดย่อ) พบว่า นักบัญชีเป็นบุคคลที่มีประสิทธิภาพได้ทำการสรุป ดังนี้ 1) เป็นผู้ที่มีการวางแผนในการทำสิ่งต่างๆ ล่วงหน้าก่อนที่จะสั่งให้

ทำ 2) เป็นผู้แสวงหาทางเลือกใหม่ๆ ไม่หยุดนิ่ง 3) เป็นผู้ที่มีความหมายอยู่ในใจจัดลำดับความสำคัญของงานเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายนั้นๆ 4) เป็นผู้ที่เข้าใจและจัดลำดับความสำคัญของงานอย่างเป็นระบบ 5) เป็นผู้ที่มีความคิดว่าจะชนะหรือประสบความสำเร็จตามคาดหวัง โดยการที่ชนะหรือการประสบความสำเร็จนั้นไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน 6) เป็นผู้รับฟังเหตุผลของผู้อื่น ตลอดจนแสวงหาข้อมูลเพื่อความเข้าใจอย่างแท้จริงและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ 7) เป็นผู้ที่รับฟังเหตุผลและความคิดเห็นจากผู้อื่นตลอดจนแสวงหาข้อเท็จจริงแล้วจึงโน้มน้าวให้ผู้อื่นเข้าใจยอมรับในความคิดเห็นของตนเอง 8) เป็นผู้ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างดีและให้ความสำคัญในการทำงานเป็นทีมและเป็นผู้ที่มีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ

4) การเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านการสื่อสารและเทคโนโลยีสารสนเทศ ไม่มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความเป็นมืออาชีพโดยรวม เนื่องจากการสื่อสารและเทคโนโลยีสารสนเทศ ของผู้ทำบัญชีจะมีมุมมองในการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน การปฏิบัติงานหากผู้ทำบัญชีสามารถนำเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่เหมาะสมมาปรับใช้ใน การปฏิบัติงานได้ ก็เป็นการอำนวยความสะดวก และสนับสนุนการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ เพิ่มสมรรถภาพ และคุณภาพของงานให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น ดังนั้นหากผู้ทำบัญชีไม่สามารถนำเทคโนโลยีใหม่ๆ มาประยุกต์ใช้ในกระบวนการหรือวิธีการปฏิบัติงานได้อย่างทันเหตุการณ์ ก็จะทำให้ไม่สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผลได้ สอดคล้องกับแนวคิดของ สมเดช โรจน์เสถียร (2548 : 12-13) กล่าวว่า นักบัญชียุคใหม่ควรมีคุณสมบัติดังนี้ 1) มีความจริงใจต่อวิชาชีพ มีความรับผิดชอบต่อตำแหน่งหน้าที่การงาน 2) รู้จักวิเคราะห์และแก้ปัญหา เมื่อการทำงานมีปัญหาเกิดขึ้นจะต้องมีการแก้ไขปัญหา ซึ่งต้องอาศัยประสบการณ์ในการแก้ไขปัญหาเหล่านั้น 3) รู้จักประยุกต์ใช้ การนำความรู้ และประสบการณ์ที่นัก

บัญชีมีอยู่มาประยุกต์ใช้กับการทำงาน และสามารถพัฒนางานของฝ่ายบัญชีเพื่อสนองตอบความต้องการของฝ่ายบริหาร และฝ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องได้เป็นอย่างดี 4) รู้จักการนำเสนอข้อมูล และสื่อสารให้กับฝ่ายบริหาร หรือการสื่อสารข้อมูลเพื่อให้ฝ่ายบริหารหรือฝ่ายที่เกี่ยวข้องเกิดความเข้าใจในการทำงานเมื่อเกิดปัญหาขึ้นจะต้องมีการชี้แจงอธิบายให้เกิดความเข้าใจ 5) การเฝ้าหาความรู้มีความกระตือรือร้นที่จะหาความรู้ใหม่ๆ เพิ่มเติม และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรณภรณ์ อนุอิน (2549 : 104-105) พบว่า คนเป็นสิ่งสำคัญและมีอิทธิพลอย่างยิ่ง โดยการมองภาพรวมของระบบเข้าใจว่าตนเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร บุคคลมีแบบแผนความคิดต้องมีการใช้ทักษะการสืบค้นเป็นกระบวนการเรียนรู้และต้องมีการฝึกฝน ทักษะในการใคร่ครวญในการตั้งคำถาม จะเห็นว่าผู้บริหารได้เปิดโอกาสให้บุคคลในองค์กรทุกระดับได้แสดงความสามารถพิเศษแต่ละบุคคล โดยให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ รวมถึงการวางแผน การจัดกิจกรรมการฝึกอบรมให้ความรู้กับความต้องการของบุคคลในการพัฒนาตนเอง มีโอกาสได้เรียนรู้จากเทคโนโลยีสารสนเทศ เช่น อินเทอร์เน็ต อินทราเน็ต เป็นต้น เพื่อเพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับเรื่องภายใน และภายนอกองค์กรด้วยตนเอง ซึ่งจะช่วยให้ได้ข้อมูลครบถ้วน ถูกต้อง ชัดเจน รวดเร็ว และทันต่อเหตุการณ์ จำเป็นที่บุคคลดังกล่าวในองค์กรจะต้องเรียนรู้และประดิษฐ์สร้างสรรค์คิดค้นสิ่งใหม่ๆ อยู่เสมอ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต และประโยชน์ของการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต

1.1 ผู้ทำบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ควรให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านการแก้ปัญหา เกี่ยวกับการตระหนักรู้ถึงการประเมินผลการแก้ปัญหา เพื่อลดข้อผิดพลาด

ให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ และเพิ่มศักยภาพในการปฏิบัติงานขององค์กรอย่างต่อเนื่อง

1.2 ผู้ทำบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ควรให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านความร่วมมือ และการทำงานเป็นทีม เพื่อสร้างค่านิยม และสนับสนุนการร่วมงานของทุกฝ่ายในองค์กร เพื่อให้เกิดความสำเร็จขององค์กร

1.3 ผู้ทำบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ควรให้ความสำคัญกับความเป็นมืออาชีพในทุก ๆ ด้าน ได้แก่ ด้านความเชี่ยวชาญในวิชาชีพ ด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านความสัมพันธ์กับผู้ที่เกี่ยวข้อง และด้านความเชื่อมั่นในตนเอง เพื่อให้การปฏิบัติงานมีความถูกต้อง และเป็นมืออาชีพ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเรียนรู้ตลอดชีวิตกับความเป็นมืออาชีพที่มีใช้เฉพาะภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อให้ทราบถึงความคิดเห็นของผู้ทำบัญชีแล้วนำข้อมูลเหล่านั้นไปวิเคราะห์และเปรียบเทียบ เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้ทราบในการส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้ทำบัญชีสามารถทำบัญชีได้อย่างมืออาชีพ

2.2 ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเรียนรู้ตลอดชีวิตกับความเป็นมืออาชีพขององค์กรของธุรกิจประเภทอื่น เพื่อสามารถใช้เป็นกลยุทธ์ในการเรียนรู้และการสร้างความเป็นมืออาชีพให้กับการบริหารองค์กรธุรกิจ

2.3 ควรศึกษาถึงปัญหา และอุปสรรคของการเรียนรู้ตลอดชีวิตกับความเป็นมืออาชีพของผู้ทำบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือเพื่อให้ผู้ทำบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือสามารถนำปัญหาและอุปสรรคไปปรับปรุงแก้ไขตรงประเด็น เพื่อพัฒนาการจัดทำบัญชีให้สามารถทำบัญชีได้อย่างมีคุณภาพ และเพื่อให้ได้มาซึ่งความเชี่ยวชาญ และความเป็นมืออาชีพด้านการทำบัญชี

2.4 ควรมีการศึกษาตัวแปรแทรกอื่น ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อความเป็นมืออาชีพ

2.5 นอกจากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามแล้ว ควรใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีอื่นร่วมด้วย เช่น การสัมภาษณ์แบบเชิงลึก เพื่อให้ได้ข้อมูล และความคิดเห็นที่ตรงประเด็นครอบคลุมรายละเอียด และสามารถผลการวิจัยไปใช้ให้เกิดประโยชน์ตรงตามวัตถุประสงค์มากที่สุด

สรุปผลการวิจัย

การเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านการแก้ปัญหาและด้านความร่วมมือ และการทำงานเป็นทีม มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความเป็นมืออาชีพ ดังนั้น ผู้ทำบัญชีสามารถนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุง การปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้ทำบัญชีให้มีความ

เป็นมืออาชีพในการปฏิบัติงานมากยิ่งขึ้น อีกทั้งยังเป็นข้อมูลสำหรับผู้ทำบัญชีในการที่จะนำความรู้ด้านการเรียนรู้ตลอดไปยึดถือปฏิบัติ เพื่อเพิ่มความรู้ความสามารถที่มีคุณภาพ และทักษะในการปฏิบัติงานของผู้ทำบัญชีได้อย่างชัดเจน เพื่อไม่ให้เกิดความผิดพลาดในการปฏิบัติงานที่เป็นสาระสำคัญตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไปได้อย่างถูกต้อง

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยประเภทนิสิตระดับปริญญาโท คณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม งบประมาณเงินรายได้ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559

เอกสารอ้างอิง

- กรมพัฒนาธุรกิจการค้า. (2558). *ฐานข้อมูลผู้ทำบัญชี*. ค้นเมื่อวันที่ 25 มีนาคม 2558. จาก www.dbd.go.th.
- จันทนา สาขากร. (2544). ผู้สอบบัญชีภาษีอากร : ทางเลือกใหม่ในวิชาชีพบัญชี. *วารสารบริหารธุรกิจ*. 90(5) : 1 - 5 ; เมษายน - มิถุนายน.
- ณพิชญา อภิวงค์งาม. (2551). *ทัศนคติของผู้ทำบัญชีในจังหวัดลำพูนต่อการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชี*. วิทยานิพนธ์บัณฑิตมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- นวลลักษณ์ กลางบุรัมย์. (2558). การเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์. ค้นเมื่อวันที่ 10 เมษายน 2558. จาก [www.stou.ac.th/study/sumrit/6-556Z500X/page3-6-56\(500X\).html](http://www.stou.ac.th/study/sumrit/6-556Z500X/page3-6-56(500X).html).
- พรพรรณ เอกเผ่าพันธุ์. (2541). *หลักบัญชีเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ : ฟิสิกส์เซ็นเตอร์.
- ไพโรจน์ เกตุภักดีกุล. (2545). *การวิจัยเชิงสำรวจเกี่ยวกับคุณสมบัติ ความรู้ ความชำนาญของผู้สอบบัญชีภาษีอากรที่ทำงานส่วนขนาดเล็กประสงค์ : เขตกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ บข.ม. กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพิตรพิมุข.
- วรรณภรณ์ อนุอัน. (2549). *กลยุทธ์และปัจจัยบ่งชี้การพัฒนาสู่องค์กรการเรียนรู้ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยในประเทศไทย*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วิจารณ์ พาณิช. (2555). *วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ ในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ : มูลนิธิสดศรี - สกฤชต์ วิทยา ดำนธำรงกุล. (2546). *การบริหาร*. กรุงเทพฯ : วิรัตน์ เอ็ดดุกะซัน.
- สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์. (2558). *พระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543*. ค้นเมื่อวันที่ 25 มีนาคม 2558. จาก www.dbd.go.th.
- สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์. (2558). *ข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชี (ฉบับที่ 6) เรื่องผู้ทำบัญชี พ.ศ.2547*. ค้นเมื่อวันที่ 25 มีนาคม 2558. จาก www.dbd.go.th/mainsite/index.php?id=1799.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2557). ค้นเมื่อวันที่ 25 มีนาคม 2558. จาก www.nesdb.go.th.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542*. กรุงเทพฯ.
- สิริพร เจริญผ่อง. (2552). *ความสัมพันธ์ระหว่างจรรยาบรรณในการปฏิบัติงานกับประสิทธิภาพการทำงานของพนักงานธนาคารออมสินภาค 10*. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สมเดช โรจน์คูรีเสถียร และคณะ. (2548). *การบัญชีธุรกิจแนวทางสู่ความสำเร็จในวิชาชีพบัญชี*. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : ธรรมนิติเพรส.
- Aaker, D. A., Kumar, V. & Day, G. S. (2001). *Marketing research* (7th ed.) New York : John Wiley & Sons.
- Black, K. (2006). *Business statistics : for contemporary decision making* 4th ed. USA : John Wiley & Son.
- Nunnally, J. C. *Psychometric theory*. (1978). 2nd ed. New York : McGraw-Hill Inc.
- Kolb David. A., Irwin M. Rubin & Joyce M. Osland. (1991). *Organization Bbehavior : An Experiential Approach*. New Jersey : Prentice-Hall.